
CEREMONIAŁ ZAWODÓW SPORTOWYCH POLSKIEJ LIGI SIATKÓWKI

Warszawa, lipiec 2025 r.

Ceremoniał Zawodów określa postępowanie i zachowanie poszczególnych uczestników przed, podczas oraz po zakończeniu zawodów Polskiej Ligi Siatkówki.

§ 1

Na 90 minut przed rozpoczęciem zawodów

1. Do obiektu sportowego mają obowiązek przybyć sędziowie prowadzący, Protokolant/Sekretarz oraz Kwalifikator, jeżeli został na takie zawody nominowany (strój typu business smart, panowie, co najmniej w koszuli i marynarce).
2. W asyście gospodarza (jeśli to tylko możliwe) ww. osoby sprawdzają przygotowanie obszaru kontrolowanego zawodów, stanowisko Protokolanta/Sekretarza, sprawność systemu challenge.
3. W tym czasie należy poprawić ewentualne uchybienia techniczne i organizacyjne. Weryfikacji składów drużyn dokonuje Komisarz Techniczny.
4. Po weryfikacji następuje przekazanie dokumentacji drużyn Protokolantowi/Sekretarzowi zawodów celem wprowadzenia danych do protokołu zawodów, po czym Komisarz Techniczny sprawdza prawidłowość zapisu.

§ 2

Na 60 minut przed rozpoczęciem zawodów

1. Do obiektu sportowego mają obowiązek przybyć sędziowie liniowi.
2. W przypadku obsługi zawodów przez system challenge nie ma sędziów liniowych.

§ 3

Na 30 minut przed rozpoczęciem zawodów

1. Zespoły rozgrzewają się w polu gry, bez wykorzystania siatki.
2. Sędziowie w uniformach pojawiają się przy stoliku Protokolanta/Sekretarza.
3. Sędzia 1 powinien upewnić się przed rozpoczęciem rozgrzewki, czy na hali jest opieka medyczna zawodów. Jeżeli zabezpieczenia medycznego nie ma, należy o tym bezzwłocznie poinformować Komisarza Technicznego.
4. Jeden z sędziów przeprowadza odprawę z moppersami i podawaczami, przypominając zasady pracy w czasie meczu jak i ich udział w protokole FAIR-PLAY na koniec zawodów.
5. Sędziowie nie kierują rozgrzewką zespołów.
6. Na żądanie zespołów Komisarz Techniczny przeprowadza weryfikację tożsamości zawodników poprzez porównanie zdjęć w dokumentach z rozgrzewającymi się zawodnikami. W tym procesie należy skorzystać z pomocy wyznaczonego członka zespołu, w miarę możliwości bez przeszkadzania w rozgrzewce.

§ 4

Na 17 minut przed rozpoczęciem zawodów - mierzenie siatki

1. Rozgrzewający się zawodnicy opuszczają strefę ataku. Ci, którzy jeszcze tego nie zrobili, zakładają stroje meczowe.
2. Sędzia 2 w asyście Sędziego 1 sprawdza wysokość i naciągnięcie siatki (dokonując pierwszego pomiaru na środku boiska, drugiego przy antence przy stanowisku sędziego 1, a trzeciego przy drugiej antence) oraz prawidłowość umieszczenia antenek i taśm bocznych.

§ 5

Na 16 minut przed rozpoczęciem zawodów – losowanie

1. Sędzia 1 zaprasza kapitanów gwizdząc i podnosząc monetę do góry.

2. Kapitanowie podchodzą ubrani w stroje meczowe zgodnie z przepisami gry. Witają się z sędziami 1, 2 i liniowymi. Sędzia 1 dokonuje losowania.
3. Po losowaniu kapitanowie, a następnie trenerzy podpisują składy drużyn. Na czas podpisywania protokołu Protokolarz/Sekretarz i Komisarz Techniczny wstają i witają się z kapitanami oraz trenerami.
4. Ewentualną zmianę stron zarządza się bezpośrednio po losowaniu.
5. Sędzia 1 informuje Protokolarza/Sekretarza o wyniku losowania, który zespół jest zespołem A i który zespół zagrywa.
6. Jeżeli to możliwe wykonywane jest wspólne zdjęcie kapitanów, sędziów oraz Komisarza Technicznego.

§ 6

Na 15 minut przed rozpoczęciem zawodów

1. Sędzia 1 zezwala gwizdkiem oraz gestem na rozpoczęcie oficjalnej rozgrzewki.
2. Od tego momentu, co najmniej jeden z sędziów ma kontrolę nad rozgrzewającymi się zespołami.
3. Sędziowie sprawdzają, czy numery koszulek zawodników są takie same jak w protokole zawodów, sprawdzają piłki i niezbędne wyposażenie (protokół, sygnalizację dźwiękową, ubiory, itp.), udzielają niezbędnych instrukcji Protokolarzowi/Sekretarzowi oraz Sędziom Liniowym.
4. Spiker przedstawia wszystkich zawodników oraz pełny skład trenersko - medyczny obu drużyn.

§ 7

Na 12 minut przed rozpoczęciem zawodów – kartki z ustawieniem początkowym

1. Obaj trenerzy dostarczają Sędziemu 2 kartki z ustawieniem początkowym na pierwszy set.
2. Sędzia 2 sprawdza, czy kartki są wypełnione prawidłowo, czytelnie i dotyczą seta, który ma być rozgrywany, czy wpisana jest nazwa zespołu i jest podpis pierwszego trenera, czy wpisane numery nie powtarzają się. Jeżeli wymagane są dwie lub więcej kartek sprawdza się, czy na wszystkich egzemplarzach danego zespołu są te same zapisy. Oryginał dla Protokolarza/Sekretarza, kopia dla Komisarza Technicznego.
3. Jeżeli kartki z ustawieniem początkowym pierwszego seta zostaną przekazane przez trenerów bezpośrednio Protokolarzowi/Sekretarzowi, zobowiązany jest on obligatoryjnie poinformować o tym fakcie Sędziego 2.
4. Protokolarz/Sekretarz dokonuje wpisu do protokołu zgodnie z ustawieniem podanym na kartkach. Jeżeli w ustawieniu początkowym nie ma kapitana zespołu, Sędzia 2 ma obowiązek uzyskać stosowną wiedzę od trenera drużyny i przekazać Sędziemu 1.

§ 8

Na 7 minut przed rozpoczęciem zawodów

Jeżeli zespoły nie zakończyły rozgrzewki bezpośrednio przy siatce (atakowania), Sędzia 1 informuje trenerów, że do końca rozgrzewki pozostało około dwóch minut.

§ 9

Na 5 minut przed rozpoczęciem zawodów

1. Sędzia 1 daje gwizdkiem sygnał na zakończenie rozgrzewki.
2. Podawacze zbierają piłki i wkładają je do koszy.
3. Zawodnicy gromadzą się przy swoich ławkach.
4. Obaj sędziowie proszą Komisarza Technicznego o zgodę na rozpoczęcie spotkania.

§ 10

Na 4 minuty przed rozpoczęciem zawodów – zapowiedź spotkania

1. Zawodnicy ustawiają się wzdłuż linii bocznej. Pierwszy od linii środkowej staje kapitan, drugi grający Libero. Drugi Libero (jeżeli jest wyznaczony) staje na końcu zespołu.
2. Sędziowie sprawdzają, czy zawodnicy są przygotowani do prezentacji. Sędzia 1 daje sygnał do wejścia na boisko. Wszyscy ustawiają się na środku boiska, równolegle do linii bocznej, przodem do głównej trybuny (w meczach transmitowanych w TV przodem do głównej kamery).
3. Spiker realizuje niekomercyjną aktywność marketingową klubu (max. 30 sekund), następnie zapowiada spotkanie oraz przedstawia kapitanów drużyn i pierwszych trenerów.
4. Sędzia 1 daje znak gwizdkiem na powitanie przy siatce. Sędziowie cofają się do linii bocznej przy stanowisku Sędziego 1.
5. Powitanie następuje w ruchu „serpentyny”: Każdy zawodnik zespołu A wita się najpierw z każdym zawodnikiem zespołu B pod siatką, a następnie z oboma sędziami gwizdzącymi oraz sędzią liniowym po swojej stronie siatki. Każdy zawodnik zespołu B wita się najpierw z sędzią liniowym po swojej stronie siatki oraz z oboma sędziami gwizdzącymi, a następnie z każdym zawodnikiem drużyny przeciwnej pod siatką.
6. Dodatkowo istnieje możliwość organizacji przez gospodarza zawodów eskorty dziecięcej podczas prezentacji drużyn.

§ 11

Na 2 minuty 30 sekund przed rozpoczęciem zawodów – prezentacja sędziów

1. Czterej sędziowie – w przypadku braku systemu Challenge; lub dwaj sędziowie – w przypadku obecności systemu Challenge; wchodzi na środek boiska w pobliżu siatki (jak przy zapowiedzi spotkania).
2. Spiker prezentuje w kolejności: Sędzia 1, Sędzia 2, Sędziowie liniowi, Protokolant/Sekretarz, Kwalifikator, Komisarz Techniczny. Prezentowani kłaniają się publiczności.
3. Sędziowie udają się na swoje stanowiska.
4. Spiker rozpoczyna prezentację od zespołu gości. Prezentuje zawodników ustawienia podstawowego, grającego libero (wybiegają kolejno) i 1 trenera zespołu. Następnie prezentuje w ten sam sposób zespół gospodarzy.
5. Po prezentacji Sędzia 2 przekazuje cztery piłki meczowe do podawaczy, sprawdza ustawienie zawodników, rozpoczynając od zespołu zagrywającego. Jeżeli na boisku nie ma kapitana zespołu, wskazuje ręką grającego kapitana, a ten potwierdza przyjęcie funkcji przez podniesienie ręki.
6. Komisarz Techniczny sprawdza ustawienie początkowe, a Sędzia 2 upewnia się i potwierdza u niego poprawność ustawienia zespołów. Sędzia 2 upewnia się, czy Protokolant/Sekretarz jest gotowy do pracy. Sędzia 2 podaje piłkę zawodnikowi, który będzie zagrywał pierwszy i daje sygnał „OK”, unosząc ręce w górę.

§ 12

Planowana godzina rozpoczęcia zawodów

Sędzia 1 zezwala na wykonanie pierwszej zagrywki w meczu.

§ 13

Przerwy dla odpoczynku

Zawodnicy grający muszą zejść z boiska w wolną strefę, w pobliże swoich ławek. Zawodnicy rezerwowi mogą rozgrzewać się bez piłek w wolnej strefie za boiskiem.

§ 14

Koniec seta, przerwa

1. Sześciu zawodników ustawia się na linii końcowej.
2. Na znak Sędziego 1 (gwizdek i sygnał) zespoły zmieniają strony boiska, poza słupkiem udają się bezpośrednio do swoich ławek. Zawodnicy mogą rozgrzewać się w wolnej strefie po swojej stronie boiska z użyciem piłek.
3. Sędziowie liniowi opuszczają wolną strefę.

4. W rozgrywkach PLS, gdzie przerwa trwa 5 minut, Sędzia 1 ma prawo zejść ze stanowiska w pobliże stolika Protokolanta/Sekretarza.
5. Piłki do gry pozostają u podawaczy, którym nie wolno wydawać żadnej piłki meczowej do rozgrzewki.
6. Sędzia 2 zbiera kartki z ustawieniem poczynawszy od zespołu wygranego i przekazuje Komisarzowi Technicznemu.
7. Protokolant/Sekretarz odmierza czas po każdym secie i na 30 sekund przed rozpoczęciem kolejnego informuje o tym fakcie Sędziego 2. Sędzia 2 gwizdże na pół minuty przed wznowieniem gry i zawodnicy wchodzi na boisko oraz sprawdza ustawienie początkowe drużyn.

§ 15

Przed piątym setem

1. Zawodnicy po zakończeniu czwartego seta schodzą do swoich ławek.
2. Sędzia 1 podchodzi do stolika Protokolanta/Sekretarza i przeprowadza losowanie w obecności obu kapitanów. Ewentualna zmiana stron zostaje ogłoszona po losowaniu.
3. Sędzia 2 dopilnowuje, by trafiła do niego jedna piłka meczowa. Po sprawdzeniu ustawienia sędzia 2 podaje piłkę zagrywającemu zawodnikowi.

§ 16

Na zakończenie

1. Sędziowie ustawiają się na linii bocznej przy stanowisku sędziego pierwszego.
2. Moppersi i podawacze ustawiają się obok sędziów, w równej liczbie po obu stronach siatki.
3. Zawodnicy ustawiają się na linii końcowej, Komisarz Techniczny wręcza najlepszemu zawodnikowi nagrodę MVP meczu. Dodatkowo istnieje możliwość wręczenia upominku dla MVP meczu przez przedstawiciela klubu.
4. Pożegnanie następuje w ruchu „serpentyny”: Każdy zawodnik zespołu A żegna się najpierw z każdym zawodnikiem zespołu B pod siatką, a następnie z oboma sędziami gwizdzącymi, sędzią liniowym i moppersami i podawaczami piłek po swojej stronie siatki. Każdy zawodnik zespołu B żegna się najpierw z moppersami i podawaczami piłek, sędzią liniowym po swojej stronie siatki oraz z oboma sędziami gwizdzącymi, a następnie z każdym zawodnikiem drużyny przeciwnej pod siatką.
5. Sędziowie dziękują moppersom i podawaczom piłek po swojej stronie siatki.

§ 17

Ceremoniał zawodów wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia przez Zarząd Polskiej Ligi Siatkówki.

§ 18

Wszelkie zmiany niniejszego Ceremoniału wymagają uchwały Zarządu Polskiej Ligi Siatkówki.